

REPUBLIKASRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
BanjaLuka

BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
BanjaLuka

St. BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske
za period od 01.01. do 31.12.2013. godine

Broj: UO- 06/14
Datum: 08.april 2014. godine

Banja Luka, april 2014. godine

S A D R Ź A J

UVODNA RIJEČ	3
1 AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE	4
1.1. Misija, vizija i ciljevi.....	4
1.2. Nadležnosti Agencije	5
1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura	7
1.3.1. Organi upravljanja.....	7
1.3.2. Organizaciona struktura	7
1.4. Zakonodavni okvir	10
2. AKTIVNOSTI AGENCIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU	11
2.1. Regulatorne aktivnosti.....	11
2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje	13
2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja u poslovima osiguranja i posredovanja u osiguranju	13
2.2.2. Nadzorne aktivnosti	17
2.2.2.1. Kontinuirani nadzor	18
2.2.2.2. Redovne i vanredne kontrole	23
2.2.2.3. Mjere nadzora	24
2.3. Aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača u osiguranju.....	27
2.3.1. Aktivnosti stručnih službi na zaštiti potrošača usluga u osiguranju	28
2.3.2. Ombudsman u osiguranju.....	28
2.3.2.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima i pritužbama	29
3. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA.....	31
3.1. Unapređenje supervizorskih praksi	31
3.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	32
3.3. Informacioni sistem Agencije.....	33
3.4. Saradnja sa drugim institucijama.....	34
3.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama	34
3.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama.....	35
3.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja	36

UVODNA RIJEČ

Ovaj izvještaj daje pregled regulatornih, nadzornih i aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača, koje je Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) provodila u 2013. godini, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima i strateškim ciljevima.

Agencija je osnovana zakonom, kao samostalni i nezavisni regulatorno-nadzorni organ, koji djeluje u cilju zaštite prava i interesa osiguranika i drugih lica korisnika osiguranja, kao i opšteg unapređenja sektora osiguranja. Agencija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

U izvještajnom periodu regulatorne aktivnosti odnosile su se na donošenje podzakonskih akata kojima se regulišu: vođenje zakonom propisanih registara društava za osiguranje i posrednika u osiguranju, kao i zajednički uslovi i tarife u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti. Usvojene su izmjene i dopune pravilnika kojim se reguliše pokriće tehničkih rezervi društava za osiguranje.

U saradnji sa Ministarstvom finansija započeta je izrada novog zakonodavnog okvira kojim se uređuje oblast obaveznih osiguranja u saobraćaju, sa ciljem većeg stepena usklađivanja sa direktivama EU i bolje zaštite trećih oštećenih lica. Istovremeno Agencija je dobila tehničku pomoći u okviru FIRST Initiative (projekat Svjetske banke), za provođenje procesa liberalizacije cijena u osiguranju od autodogovornosti.

Kontinuirani nadzor se sprovodio na osnovu izvještaja koje društva za osiguranje periodično dostavljaju Agenciji. Pored toga, završeno je 9 redovnih kontrola u skladu sa Planom redovnih kontrola. U izvještajnom periodu obavljeno je i 19 vanrednih kontrola, od čega se 18 odnosilo na proces rješavanja odštetnih i zahtjeva za isplata osiguranih suma trećim licima i osiguranicima. Ove kontrole rezultirale su većim brojem različitih nadzornih mjera, koje treba da obezbijede usklađivanje poslovanja društava za osiguranje sa zakonskim i drugim propisima.

Značajan segment djelovanja Agencije predstavlja zaštita potrošača na tržištu osiguranja. U cilju edukacije potrošača, Agencija je izdala dva informatora, koji su besplatno distribuisani širom Republike Srpske. Donesen je novi Pravilnik o zaštiti potrošača usluga osiguranja i ombudsmanu u osiguranju. Ombudsman u osiguranju je primljen u članstvo International Network of Financial Services Ombudsman Schemes (INFO Network). Ostvarena je saradnja sa brojnim i različitim institucijama u Republici Srpskoj, BiH i inostranstvu, a posebno u okviru Komiteta za koordinaciju finansijskog sektora RS.

Direktor,
Božana Šljivar

1 AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE

Agencija je osnovana 2006. godine, Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06 i 74/10).

Agencija je samostalna neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj Skupštini Republike Srpske. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

1.1. Misija, vizija i ciljevi

Misija Agencije je provođenje efikasne regulacije i nadzora u oblasti:

- osiguranja (društva za osiguranje, posrednici u osiguranju) i
- dobrovoljnog penzijskog osiguranja (fondovi i društva za upravljanje),

s ciljem zaštite i obezbjeđenja povjerenja osiguranika, trećih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, uz stvaranje uslova za stabilno i transparentno funkcionisanje tržišta osiguranja u RS.

Vizija je kontinuirani razvoj Agencije, kao nezavisnog i modernog regulatora i nadzornog tijela, u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Agencija usklađuje pravila poslovanja i rada učesnika na tržištu osiguranja, kao i pravila i principe nadzora sa međunarodno prihvaćenim standardima nadzora u osiguranju.

Agencija vrši nadzor i preduzima mjere potrebne da se obezbijedi zakonitost rada i poslovanja učesnika na tržištu osiguranja, nad kojima ima zakonska ovlašćenja za nadzor.

U saradnji sa učesnicima na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija preduzima aktivnosti u cilju podizanja svijesti o potrebi stalnog unapređivanja poslovanja i povećavanja nivoa usklađenosti sa standardima i propisima u osiguranju.

Djelovanjem Agencije na ovim osnovama stvaraju se pretpostavke da se u Republici Srpskoj izgradi stabilno, uređeno i efikasno tržište osiguranja, koje korisnicima obezbjeđuje usluge osiguranja, na kvalitetan, pouzdan i transparentan način.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije su:

- ekonomičan i efikasan pristup regulaciji i nadzoru,
- objektivan i nepristrastan pristup u provođenju nadzora,
- standardizacija nadzornih procedura i
- transparentnost u obavljanju aktivnosti.

Strateški ciljevi Agencije su:

- izgradnja kompetentnosti u nadzoru, otvorenost ka konstruktivnoj interakciji sa svim zainteresovanim stranama,
- stimulisanje konkurentskog okruženja i pomoć u razvoju samoregulacije svih ovlašćenih učesnika,
- regulacija i nadzor zasnovani na riziku - postepeno unapređivanje pristupa nadzoru, pomjeranjem fokusa sa kontrole zakonitosti poslovanja na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica i na upravljanju tim rizicima,
- održavanje aktivne pozicije u BiH, odnosi koordinacije, primjena EU i drugih međunarodnih standarda,
- povećanje povjerenja javnosti u usluge i proizvode tržišta osiguranja i dobrovoljnog kapitalizovanog penzijskog osiguranja,
- izgrađivanje efektivne politike u oblasti razvoja i upotrebe ljudskih resursa,
- optimizacija strukture, procesa, procedura i razvoja u vezi sa upotrebom informacionih tehnologija.

1.2. Nadležnosti Agencije

U skladu s pravnim okvirom, nadležnosti Agencije mogu se grupisati na regulatorne, nadzorne i zaštita i edukacija potrošača u osiguranju.

Agencija u okviru svojih regulatornih nadležnosti:

- donosi podzakonske propise (pravilnike, odluke, naredbe, uputstva i smjernice),
- analizira postojeću podzakonsku regulativu, sa aspekta promjena zakonskog okvira i tržišnih okolnosti,
- pokreće inicijative i učestvuje u pripremi zakona i drugih propisa iz oblasti osiguranja i učestvuje u pripremanju drugih zakona i propisa koji su od interesa za učesnike na tržištu osiguranja,
- učestvuje u izradi transpozicionih i korelacionih tabela u odnosu na direktive EU u oblasti osiguranja, u saradnji sa drugim nadležnim organima i
- vrši samoprocjenu usklađenosti domaće regulative sa ICP principima koje je izdalo Međunarodno udruženje supervizora u osiguranju (IAIS).

Nadzorne nadležnosti Agencije su:

- nadzor ispunjenosti uslova za osnivanje društava za osiguranje i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljnih penzijskih fondova,

- nadzor ispunjenosti uslova za ovlašćenje i upis u registar posrednika u osiguranju i ovlašćenih aktuara,
- nadzor ispunjenosti uslova neophodnih za izdavanje raznih odoborenja učesnicima na tržištu osiguranja,
- kontinuirani nadzor (pravni, finansijsko-računovodstveni i aktuarski) učesnika na tržištu osiguranja, na osnovu analize izvještaja i druge dokumentacije koju učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju Agenciji,
- redovne i vanredne kontrole učesnika na tržištu osiguranja,
- nadzor nad poslovanjem Zaštitnog fonda RS,
- vođenje propisanih registara društava za osiguranje, posrednika u osiguranju, ovlašćenih aktuara i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- razmjena informacija iz oblasti nadzora sa drugim regulatorima finansijskog tržišta u Republici Srpskoj i Federaciji BiH,
- saradnja i razmjena informacija sa institucijama supervizije osiguranja iz zemalja EU, putem koledža supervizora, a u cilju provođenja nadzornih aktivnosti društava za osiguranje koji posluju u okviru grupacija osiguravača i
- razvoj Informacionog sistema Agencije s ciljem efikasnijeg sprovođenja osnovnih funkcija.

Nadležnosti Agencije vezane za zaštitu i edukaciju potrošača u osiguranju su:

- kontinuirani nadzor nad primjenom pravila poslovanja i akata poslovne politike društava za osiguranje,
- kontinuirani nadzor nad postojanjem i primjenom internih procedura u društvima za osiguranje za prodaju osiguranja (zaključivanje ugovora) i za rješavanje odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma i suma osiguranja,
- podsticaj jačanju povjerenja javnosti u usluge osiguranja (putem Ombudsmana, edukacijom, preventivnim djelovanjem i drugim potrebnim mjerama),
- podizanje javne svijesti o koristima i potrebama za osiguranjem, kao i rizicima pokrivenim osiguranjem,
- edukacija različitih kategorija potrošača na tržištu osiguranja,
- informisanje nadležnih organa i javnosti o radu Agencije i stanju na tržištu osiguranja i
- saradnja i koordinacija rada sa drugim nadzornim organima finansijskog sektora, radi očuvanja njegove efikasnosti, stabilnosti i obezbjeđenja zaštite prava svih korisnika finansijskih usluga, u skladu sa Zakonom o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske.

Agencija u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima ima nadležnost da reguliše i nadzire oblast dobrovoljnog penzijskog osiguranja. U

izveštajnom periodu nije bilo aktivnosti iz ove oblasti, jer u Republici Srpskoj još uvijek nije osnovan nijedan dobrovoljni penzijski fond.

1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura

1.3.1. Organi upravljanja

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, organi upravljanja Agencije su Upravni odbor i direktor.

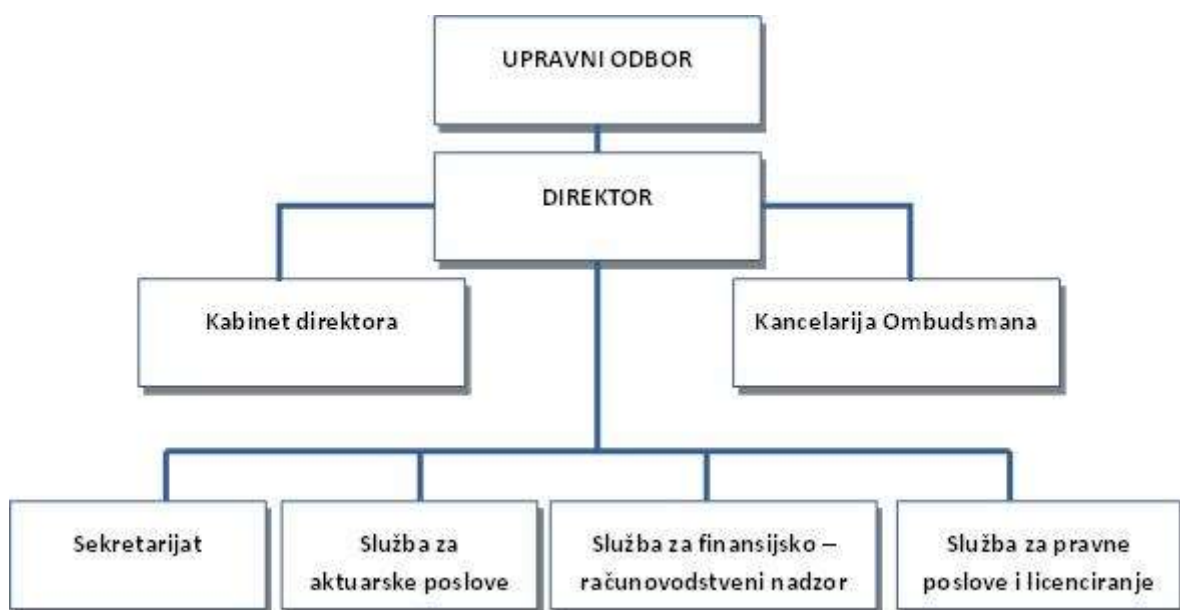
Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna Skupština Republike Srpske. Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske broj: 01-500/13 od 27.03.2013.godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 29/13) imenovan je novi Upravni odbor Agencije. Za predsjednika Upravnog odbora imenovana je Branka Bodroža, a za članove Upravnog odbora imenovani: dr Darko Radić, dr Nikola Vojvodić, Srđan Šuput. Član Upravnog odbora je i Boris Dmitrašinović, koji je ranije izabran.

Direktor Agencije vodi poslovanje Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje, organizuje aktivnosti Agencije i obavlja druge poslove, koji su zakonskim okvirom i Statutom stavljeni u nadležnost direktora.

Direktora Agencije, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske. Direktor se imenuje na period od četiri godine.

1.3.2. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Agencije daje se u nastavku.

Ilustracija br.1: Organizaciona struktura Agencije

Organizacionu strukturu Agencije čine Kabinet direktora, Kancelarija Ombudsmana Sekretarijat i stručne službe Agencije.

Kancelarija Ombudsmana u osiguranju osnovana je, kao samostalna organizaciona jedinica pri Agenciji, sa ciljem zaštite legitimnih prava i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica u slučaju spornih odnosa, nastalih iz osnova osiguranja sa društvima za osiguranje i rješavanja sporova vanskudskim putem. Poslove Ombudsmana u osiguranju trenutno obavlja jedan ombudsman.

Sekretarijat Agencije je organizaciona jedinica u kojoj se obavljaju stručni i operativni poslovi od zajedničkog interesa za Agenciju, a to su: izrada normativnih akata i praćenje njihovog provođenja, stručno-operativni poslovi računovodstva, planiranje i analiza, kadrovski poslovi, raspolaganje materijalnim i finansijskim resursima i drugi poslovi od opšteg značaja.

Svaka od navedenih stručnih službi obavlja poslove iz svojih oblasti:

- priprema propisa koje donosi Agencija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Agencije,
- obrada zahtjeva za davanje različitih odobrenja učesnicima na tržištu osiguranja,
- računovodstveno-finansijski ili aktuarski nadzor učesnika na tržištu osiguranja,
- prikupljanje podataka i priprema različitih vrsta analiza i informacija o pojedinim aspektima poslovanja učesnika na tržištu osiguranja,
- zaštita prava osiguranika i korisnika osiguranja.

U Agenciji je na dan 31.12.2013. godine bilo zaposleno 25 radnika, od čega je 22 zaposlena ili oko 88% sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije, prava i elektrotehnike. U izvještajnom periodu zaposlen je i jedan volonter sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije.

U narednim tabelama daje se struktura zaposlenih u Agenciji:

Tabela 1.1. Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja

R.br.	Nivo obrazovanja	Profesionalni naziv	Broj zaposlenih
1.	SSS	ekonomski i administrativni tehničar	3
2.	VSS	dipl.ekonomista	12
		dipl.pravnik	6
		dipl.inž.el.tehnike	1
	Ukupno:		19
3.	Master/magistar	ekonomske nauke	3
UKUPNO:			25

Tabela 1.2. Specijalistička i stručna znanja zaposlenih

R.br.	Specijalistička i stručna znanja	Broj zaposlenih
1.	Ovlašćeni aktuari	4
2.	Ovlašćeni procjenjivači	6
3.	Ovlašćeni revizor	1
4.	Ovlašćeni interni revizor	1
5.	Ovlašćeni računovođa	2
6.	Stečajni upravnik	1
7.	Pravosudni ispit	1

Etičkim pravilima i Pravilnikom o poslovnoj tajni detaljno su utvrđene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti predsjednika i članova Upravnog odbora, direktora, kao i svih zaposlenih u Agenciji, a s ciljem transparentnog rada i postizanja većeg stepena povjerenja na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

U skladu sa Planom edukativnih aktivnosti za 2013. godinu, Agencija je nastavila sa jačanjem stručnih i profesionalnih kapaciteta. Značajan segment predstavljale su tzv. interne edukacije koje Agencija organizuje neposredno i isključivo za svoje zaposlene, a na osnovu prethodno identifikovanih potreba.

U 2013. godini, Agencija je za svoje zaposlene organizovala interne seminare /edukacije na sljedeće teme:

- Upravljanje operativnim rizicima u osiguranju i Međunarodni računovodstveni standard 8 – izbor, primjena i objelodanjivanje računovodstvenih promjena i računovodstvena politika u osiguranju.
- Biro zelene karte u Bosni i Hercegovini – mjesto, uloga i značaj, te obavezni organi i funkcije prema direktivama EU iz oblasti obaveznog osiguranja u saobraćaju, na koju su pozvani i predstavnici Ministarstva finansija (edukaciju održali predstavnici Biroa zelene karte u BiH).

Takođe, zaposleni u Agenciji učestvovali su na domaćim i međunarodnim seminarima i simpozijumima na aktuelne teme iz sljedećih oblasti:

- usklađivanja regulatornog okvira sektora osiguranja sa direktivama Evropske unije,
- Solventnost II,
- likvidnost i solventnost društava za osiguranje,
- pravila povjerljivosti kod supervizije grupa i pravila procjene adekvatnosti tehničkih rezervi, zasnovana na principima Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS),
- interna revizija,

- zaštita potrošača u ugovorima o osiguranju – obaveza obavještanja, zakonska regulativa, rješavanje sporova,
- sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma,
- osiguranja odgovornosti drumskih prevoznika,
- bezbjednost saobraćaja u lokalnoj zajednici,
- informacijska i komunikacijska tehnologija u osiguranju,
- liberalizacija cijena osiguranja autoodgovornosti,
- uzroci i posljedice stečaja i likvidacije privrednih društava.

1.4. Zakonodavni okvir

Pravni okvir kojim je uređen pravni status, nadležnosti i djelokrug rada Agencije predstavljaju sljedeći zakoni:

- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06 i 74/10),
- Zakon o posredovanju u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 64/06 i 106/09),
- Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti – Prečišćen tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09),
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09) i
- Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 49/09).

Pored zakonskog okvira, Agencija donosi i podzakonske propise koji obezbjeđuju efikasnu primjenu zakona iz oblasti osiguranja. Od osnivanja do kraja 2013. godine Agencija je donijela 97 podzakonskih akata (pravilnici, odluke, smjernice) koji su na snazi. Podzakonski akti Agencije dostupni su na službenoj internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. AKTIVNOSTI AGENCIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Osnovni zadaci Agencije prema zakonu se mogu grupisati na:

- donošenje podzakonske regulative, u skladu sa odredbama zakona iz oblasti osiguranja, a koji čine širi pravni okvir za uređenje i nadzor tržišta osiguranja,
- davanje različitih dozvola i odobrenja od značaja za rad društava za osiguranje i drugih ovlašćenih učesnika na tržištu osiguranja,
- nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i drugih ovlašćenih učesnika na tržištu osiguranja i
- zaštita i edukacija potrošača.

2.1. Regulatorne aktivnosti

Regulatorne aktivnosti Agencije u 2013. godini, imale su za cilj očuvanje stabilnosti sektora osiguranja u Republici Srpskoj, a odvijale su se kroz procese:

- unapređenja podzakonske regulative iz oblasti osiguranja,
- obezbjeđenja efikasnijeg provođenja Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti i
- zaštite interesa potrošača usluga osiguranja.

Agencija je, paralelno sa provođenjem regulatornih aktivnosti koje su u njenoj direktnoj nadležnosti, učestvovala i u izradi nacrtu Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju. Osnovne karakteristike i ciljevi novog Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju opisane su u poglavlju 3.2. Unapređenje obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

U svrhu unapređenja podzakonske regulative iz oblasti osiguranja i zaštite interesa potrošača usluga osiguranja, u izvještajnom periodu, doneseni su sljedeći podzakonski akti:

1. Pravilnik o pravilima osnivanja i poslovanja filijala društava za osiguranje u međuentitetskom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 12/13 i 26/13),
2. Pravilnik o zaštiti potrošača usluga osiguranja i Ombudsmanu u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 75/13),
3. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registara posrednika u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 65/13),
4. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registara društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje kod Agencije za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 65/13),
5. Odluka o obliku i sadržaju obrazaca zahtjeva koji se podnose u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje poslova i djelatnosti posredovanja u osiguranju (objavljeno na internet stranici Agencije www.azors.rs.ba),

6. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društava za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13),
7. Uputstvo o sadržaju zahtjeva za odobrenje rezervi za štete koje padaju na teret reosiguravača kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi (objavljeno na internet stranici Agencije www.azors.rs.ba),
8. Odluka o zajedničkim uslovima za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13),
9. Odluka o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13),
10. Uputstvo o razmjeni podataka o štetnicima između društava za osiguranje (objavljeno na internet stranici Agencije www.azors.rs.ba),
11. Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2013. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 26/13),
12. Odluka o broju glasova članova skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2014. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13).

U vrijeme pisanja ovog izvještaja Upravni odbor je usvojio Odluku o načinu korišćenja određenih oblika aktive za pokriće tehničkih rezervi društava za osiguranje.

Pored navedenog u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj: 53/09), te Strategijom i Akcionim planom za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti u BiH za period 2009-2013. godine i preporuka od strane MONEYVAL-a komiteta Savjeta Evrope, usvojene su:

- Smjernice za provođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti za obveznike u nadležnosti Agencije (objavljeno na internet stranici Agencije www.azors.rs.ba).

Svi podzakonski akti Agencije dostupni su na službenoj internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba). Takođe, Agencija na internet stranici objavljuje i nacрте podzakonskih akata, kako bi svi učesnici na tržištu osiguranja imali mogućnost da dostave svoje pisane komentare, mišljenja i/ili sugestije.

Treba istaći da je Pravilnik o zaštiti potrošača usluga osiguranja i Ombudsmanu u osiguranju zasnovan na Smjernicama o postupanju sa žalbama potrošača usluga osiguranja od strane društava za osiguranje (Guidelines on Complaints – Handling by Insurance Undertakings), koje su donesene od strane Evropskog tijela nadležnog za nadzor i regulaciju osiguranja i penzionog osiguranja (European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA). Takođe, na osnovu ovog pravilnika u okviru Agencije je formiran poseban organizacioni dio za zaštitu i edukaciju potrošača usluga u osiguranju.

Izmjene Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društava za osiguranje, koje su izvršene u 2013. godini,

zasnovane su na inicijativama Udruženja društava za osiguranje RS i Centra za unapređenje tržišta osiguranja i finansijskih usluga (COFUS). Nakon sveobuhvatne analize opravdanosti navedenih inicijativa, izvršene su izmjene ovog pravilnika u jednom segmentu, i to u pogledu propisivanja novih uslova za priznavanje pokrića sredstava tehničkih rezervi za dio obaveza iz ugovora o osiguranju koje nosi reosiguravač.

U izvještajnom periodu, pored akata koji su doneseni, pripremljeni su i nacrti:

- Nacrt pravilnika o sticanju i prestanku zvanja ovlašćenog aktuara,
- Nacrt pravilnika o uslovima za lica koje obavljaju aktuarske poslove u društvima za osiguranje,
- Nacrt pravilnika o Registru ovlašćenih aktuara kod Agencije za osiguranje Republike Srpske,
- Nacrt Odluke o sadržaju potvrde solventnosti, koja se izdaje u postupku osnivanja filijala u međuentitetskom poslovanju, a koja je zasnovana na preporukama iz Protokola o saradnji Supervizora u zemljama članicama EU (tzv. Siena protokol).

2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje

2.2.1. *Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja u poslovima osiguranja i posredovanja u osiguranju*

U 2013. godini Agencija je, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, razmatrala i rješavala podnesene zahtjeve za izdavanje:

- dozvole za rad društvu za osiguranje,
- dozvola za rad i upis u registar posrednika – fizičkih i pravnih lica,
- dozvola za rad i upis u registar brokera u osiguranju – fizičkih lica,
- odobrenje za otvaranje filijale društva za osiguranje u FBiH,
- odobrenje za otvaranje filijale brokerskog društva u FBiH,
- odobrenja za sklapanje ugovora o reosiguranju sa društvima za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH,
- ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova,
- odobrenja na izbor nezavisnog revizora društava za osiguranje,
- saglasnosti u vezi ulaganja sredstava društava za osiguranje,
- saglasnosti za novu emisiju akcija i sticanje kvalifikovanih udjela,
- saglasnosti za lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- saglasnosti za upis promjena u Registar kod Agencije,

- saglasnosti za izmjene i dopune akata društava za osiguranje, društava za zastupanje i brokerskih društava.

U tom smislu vođena su ukupno 123 postupka u vezi sa upisom i brisanjem iz javnih registara koje Agencija vodi u skladu sa zakonom, a čija struktura je data u *Tabela 2.1*.

U skladu sa zakonskim ovlašćenjima Agencija je u 2013. godini razmatrala ukupno 59 različitih zahtjeva za izdavanje saglasnosti i odobrenja društvima za osiguranje i Zaštitnom fondu RS, a čija struktura je data u *Tabeli 2.2*.

Pored toga, Agencija je davala mišljenja u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja, kao i potvrde za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i za druge svrhe, te izvode i uvjerenja iz registara kod Agencije.

Tabela br. 2.1. – Pregled izdatih dozvola, upisa i brisanja iz registra Agencije i ukupnog broja učesnika na tržištu osiguranja na dan 31.12.2013. godine

R.br.	Opis	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 31.12.2013.
1.	Izdavanje dozvole za rad društvu za osiguranje	1 društvo za osiguranje	„Osiguranje Garant“ d.d. Brčko Distrikt	12 društava za osiguranje
2.	Izdavanje dozvola i upis u Registar posrednika u osiguranju	17 zastupnika upisano u Registar zastupnika - fizička lica 28 zastupnika brisano iz Registra zastupnika – fizička lica	Podaci o posrednicima dostupni na internet stranici Agencije	134 zastupnika - fizička lica, od toga
		2 preduzetničke radnje upisane u Registar zastupnika 8 preduzetničkih radnji brisano iz Registra zastupnika		20 preduzetničkih radnji
				7 društava za zastupanje iz RS (uključujući i Pošte Srpske)
				4 društva za zastupanje - filijale iz FBiH
		55 brokera u osiguranju upisano u Registar brokera- fizička lica 2 brokera u osiguranju brisana iz Registra brokera – fizičkih lica	Podaci o brokerima dostupni na internet stranici Agencije	58 brokera - fizička lica
		3 brokerska društva iz RS upisana u Registar brokera	- Hypo Alpe – Adria – Bank a.d. Banja Luka - UniCredit Bank a.d. Banja Luka - „Prvi broker“ d.o.o. Banja Luka	3 brokerska društva iz RS
				2 filijale brokerskih društava iz FBiH

Agencija za osiguranje Republike Srpske

R.br.	Opis	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 31.12.2013.
3.	Izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara	7 ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova	Lista ovlašćenih aktuara dostupna na internet stranici Agencije	28 aktuara
4.	Upis promjena u registre kod Agencije	28 upisa	Društva za osiguranje i posrednici u osiguranju	-

Izvor: Baza podataka Agencije

Tabela br. 2.2. – Dozvole, saglasnosti i odobrenja u 2013. godini

R. br.	Opis	Broj
1.	Dozvola za rad društava za osiguranje	1 dozvola za rad
2.	Saglasnost na zaključivanje ugovora o reosiguranju sa inostranim društvom	6 saglasnosti
3.	Odobrenje za izbor nezavisnog revizora	13 odobrenja (1 zahtjev odbijen)
4.	Saglasnost za promjenu dozvole za obavljanje poslova osiguranja	1 zahtjev (odbijen)
5.	Saglasnost za emisiju akcija:	
	- povećanje osnovnog kapitala	2 društva za osiguranje (vrijednost emisija 1.950.000 KM)
	- povećanje osnovnog kapitala (ponuda za kvalifikovane investitore)	1 društvo za osiguranje (vrijednost emisije 2.114.300 KM)
6.	Saglasnosti u skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda	7 zahtjeva (6 pozitivno riješena, 1 zahtjev odbijen)
7.	Saglasnost za sticanje kvalifikovanog udjela	1 zahtjev
8.	Saglasnost za osnivanje filijale društva za osiguranje u FBiH	2 zahtjeva
9.	Saglasnost za osnivanje filijale društva za zastupanje iz RS u FBiH	1 zahtjev
10.	Saglasnosti za imenovanje lica na značajnom položaju	22 saglasnosti (1 zahtjev odbijen)
11.	Saglasnost na izmjene i dopune akata Zaštitnog fonda RS	2 zahtjeva
12.	Potvrde za potrebe učešća društava za osiguranje na tenderima i za druge svrhe, izvodi i uvjerenja iz registara kod Agencije	40 potvrda i izvoda
13.	Mišljenja (tumačenja)	45 mišljenja

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2. Nadzorne aktivnosti

Nadzorne aktivnosti Agencije u periodu od 01.01. do 31.12. 2013. godini zasnivale su se na: kontinuiranom nadzoru, redovnim i vanrednim kontrolama poslovanja društava za osiguranje

i posrednika u osiguranju. Na osnovu ovih aktivnosti Agencija je preduzimala različite nadzorne mjere u skladu sa propisima.

2.2.2.1. Kontinuirani nadzor

Aktivnosti kontinuiranog nadzora obavljane su kroz analizu dostavljenih izvještaja, kojima učesnici na tržištu osiguranja u različitim vremenskim intervalima propisanim zakonom, izvještavaju Agenciju.

Kontinuirano izvještavanje učesnika na tržištu osiguranja u 2013. godini, vršeno je kroz veći broj različitih obrazaca, što je prikazano u Tabeli br.2.3.

Na osnovu dostavljenih izvještaja sačinjen je veći broj informacija, u kojima je izvršena:

- analiza pojedinih segmenata poslovanja učesnika na tržištu osiguranja i
- identifikacija osnovnih rizika u poslovanju pojedinih društava za osiguranje.

Navedene informacije sadrže i prijedloge za dalje nadzorne aktivnosti i mjere Agencije. Polazeći od informacija iz kontinuiranog nadzora, u zavisnosti od značaja izloženosti identifikovanim rizicima, pokrenute su vanredne kontrole u 2013. godini, odnosno pripremljen je Plan redovnih kontrola za 2014. godinu.

Tabela broj 2. 3: Pregled propisanih izvještaja koji se dostavljaju Agenciji

R.br.	Izveštaj	Period dostavljanja izvještaja	Subjekt
1.	-Obrazac „P“ – Premija osiguranja (društva za osiguranje sa sjedištem u RS) -Obrazac „Š“ – Štete (društva za osiguranje sa sjedištem u RS) -Obrazac „P-F“ – Izvještaj o premiji osiguranja (filijale društava za osiguranje iz FBiH) -Obrazcem „Š-F“ – Izvještaj o štetama (filijale društava za osiguranje iz FBiH) -Obrazac „Likv-1“ i Bilans tokova gotovine	Mjesečno	Društva za osiguranje Filijale društava iz FBiH
2.	-Izvještaj u skladu sa Pravilnikom o procjeni bilansnih i vanbilansnih pozicija društava za osiguranje, -Obrasci „US1“, „US2“, „US3“ (U skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje), -Margina solventnosti, kapital i garantni fond, - Obrazac: „AUS“ - Analitika ulaganja sredstava	Kvartalno	Društva za osiguranje
3.	-Obrazac „P1“ - Premija osiguranja, -Obrazac „Š1“ Rezerve za štete iz prethodne godine, prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu i obrađene neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda, -Obrazac „Š2“ - Obrada šteta u tekućem obračunskom periodu, -Obrazac „RŠ 1“ - Rezerva za štete, -Obrazac „RŠ 2“ - Struktura bruto rezervi za štete, -Obrazac „MR“ - Matematička rezerva, -Obrazac „RUD“ - Rezerva za učešće u dobiti, -Obrazac „PŽ“ - Promjene kod životnih osiguranja, -Obrazac „RP“ - Ostvarena regresna potraživanja, -Obrazac „PSE“ - Štampane i preuzete polise stroge evidencije obaveznih osiguranja od odgovornosti, -Obrazac „P-AO“ - Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, -Obrazac „Š-AO“ - Štete u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila, -Obrazac „P-R“ - Premija reosiguranja, -Obrazac „Š1-R“ - Rezerve za štete iz prethodne godine, prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu i	Polugodišnje i godišnje	Društva za osiguranje

R.br.	Izveštaj	Period dostavljanja izveštaja	Subjekt
	obrađene neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda - za reosiguranje, -Obrazac „Š2-R“- Obrada šteta u tekućem obračunskom periodu - za reosiguranje, -Obrazac „RŠ 1-R“- Rezerva za štete – za reosiguranje, -Obrazac „RŠ 2-R“- Struktura bruto rezervi za štete- za reosiguranje, -Obrazac „MR-R“- Matematička rezerva - za reosiguranje, -Obrazac „RUD-R“- Rezerva za učešće u dobiti - za reosiguranje, -Obrazac „PO“- Pregled posrednika u osiguranju, -Obrazac „KS-F“- Kvalifikaciona struktura zaposlenih u filijali (filijale društava za osiguranje iz FBiH)		
4.	-Finansijski izvještaji, -Izvještaj nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društava za osiguranje, -Mišljenje ovlaštenog aktuara na finansijske izvještaje društava za osiguranje.	Pougodišnje i godišnje Godišnje	Društva za osiguranje Društva za zastupanje Društva za osiguranje Zaštitni fond RS
5.	-Obrazac „D-ZF“-Izvještaj o naplaćenim doprinosima, -Obrazac „Š-ZF“-Izvještaj o odštetnim zahtjevima, -Obrazac „R-ZF“- Izvještaj o naplati regresa.	Mjesečno	Zaštitni fond RS

Izvor: Baza podataka Agencije

Tabela broj 2. 4: Informacije sačinjene na osnovu kontinuiranog nadzora u 2013. godini

R.br.	Opis	Nadzirani subjekt
1.	Informacija o dostavljenim mišljenjima ovlašćenih aktuara na finansijski izvještaj i godišnju politiku saosiguranja i reosiguranja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i margine solventnosti	Sva društva za osiguranje
2.	Informacija – kontrola margine solventnosti društava za osiguranje (obraci K i MS) na dan 31.12.2012, 31.03.2013, 30.06.2013. i 30.09.2013. godine	Sva društva za osiguranje
3.	Informacija – ostvareni troškovi sprovođenja osiguranja i dozvoljeni režijski dodatak na dan 31.12.2012, 31.03.2013, 30.06.2013. i 30.09.2013. godine	Sva društva za osiguranje
4.	Informacija – ulaganje sredstava za pokriće tehničkih rezervi društava za osiguranje na dan 31.12.2012, 31.03.2013, 30.06.2013. i 30.09.2013. godine	Sva društva za osiguranje
5.	Informacija – stanje ulaganja sredstava za obezbjeđenje matematičke rezerve na dan 31.03.2013, 30.06.2013. i 30.09.2013. godine	Sva društva za osiguranje
6.	Informacija o objavljivanju revizorskih i finansijskih izvještaja za 2012.godinu	Sva društva za osiguranje
7.	Informacija o osnovnim pokazateljima subjekata na tržištu osiguranja stanjem na dan 31.12.2012, 01.01.2013. i 30.06.2013. godine	Svi subjekti na tržištu osiguranja
8.	Informacija o analizi finansijskih i drugih izvještaja sa 31.12.2012. godine	Sva društva za osiguranje
9.	Informacija o mišljenju ovlašćenog aktuara na finansijske i godišnje izvještaje za 2012. godinu	Sva društva za osiguranje
10.	Informacija o analizi izvještaja iz kontinuiranog nadzora	Sva društva za osiguranje
11.	Informacija u vezi registrovanih djelatnosti društava za osiguranje	Sva društva za osiguranje
12.	Informacija u vezi lica na značajnom položaju društava za osiguranje	Sva društva za osiguranje
13.	Informacija o stanju ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garatnog fonda te iznosa raspoloživog kapitala	6 društava za osiguranje
14.	Informacija – mišljenje na izbor nezavisnog revizora	10 društava za osiguranje
15.	Informacija – mišljenje na emisiju akcija	3 društva za osiguranje

R.br.	Opis	Nadzirani subjekt
16.	Informacija u vezi transakcija sa povezanim licima	1 društvo za osiguranje
17.	Informacija – Mišljenje o programu rada za imenovanje lica ovlašćenog za zastupanje	3 društva za osiguranje
18.	Informacija o izvršenju naloženih mjera rješenjem Agencije	društva za osiguranje koja su kontrolisana u prethodnom periodu
19.	Informacija o elementima koji utiču na donošenje odluke za produženje i proširenje dozvole društvu za osiguranju za obavljanje poslova reosiguranja	1 društvo za osiguranje
20.	Informacija – mišljenje na poslovni plan društava za zastupanje	2 društva za zastupanje
21.	Informacija – mišljenje na finansijski plan u vezi osnivanja filijale društava za osiguranje u FBiH	1 društvo za osiguranje
22.	Informacija – mišljenje na opšti akt Zaštitnog fonda RS	Zaštitni fond RS
23.	Informacija o efektima reosiguranja i izloženosti reosiguranju	Sva društva za osiguranje

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2.2.Redovne i vanredne kontrole

Redovne i vanredne kontrole obavljaju su off-site (u prostorijama Agencije na osnovu dostavljenih dokumenata) i on-site (u društvima za osiguranje i kod posrednika u osiguranju).

Kontrole se provode prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se redovno revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled obavljenih kontrola u 2012. i 2013. godini:

Tabela 2.5. Obavljene kontrole u 2012. i 2013. godini

R.br.	Vrsta kontrola	2012. god.	2013. god.
1.	Redovne kontrole	9	9
2.	Vanredne kontrole	7	19
UKUPNO:		16	28

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli u izvještajnom periodu završeno je ukupno 9 on-site kontrola i to:

- 4 kontrole društava za osiguranje započete krajem prethodne godine kod:
 - „Osiguranje Aura“ a.d. Banja Luka,
 - „Bobar osiguranje“ a.d. Bijeljina,
 - „Dunav osiguranje“ a.d. Banja Luka,
 - „Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group“ a.d. Pale.
- 2 filijale društava iz FBiH započete krajem prethodne godine kod:
 - „Croatia osiguranje“ d.d. Ljubuški - Podružnica Banja Luka,
 - D.D. za osiguranje „VGT“ Visoko - Podružnica Banja Luka,
- 3 redovne kontrole u skladu sa Planom redovnih kontrola za 2013. godinu kod:
 - „Grawe osiguranje“ a.d. Banja Luka,
 - „Mikrofin osiguranje“ a.d. Banja Luka i
 - „Camelia osiguranje“ d.d. Sarajevo – Podružnica Banja Luka.

Izrečene su i odgovarajuće nadzorne mjere koje su prezentovane u tabeli 2.6.

Vanredne kontrole su obavljane na osnovu prethodno identifikovanih rizika u okviru aktivnosti kontinuiranog nadzora. U periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine obavljeno je 19 vanrednih kontrola, a završena je i 1 vanredna kontrola započeta 2012. godine.

Imajući u vidu da je analizom izvještaja za 2012. godinu identifikovana tendencija blagog pada stope efikasnosti u rješavanju i isplati odštetnih zahtjeva, u prvom polugodištu 2013. godine Agencija je pokrenula i do kraja izvještajnog period završila vanredne kontrole u svim društvima za osiguranje i filijalama društava iz FBiH. Predmet kontrole je proces rješavanja (evidentiranje, obrada, utvrđivanje osnova i visine, te isplata) odštetnih i zahtjeva za isplata osiguranih suma trećim oštećenim licima i osiguranicima, iz vrsta osiguranja kojima se pojedino društvo bavi, u toku 2012. godine i u periodu od 01.01.2013. do 30.06.2013. godine.

Započeta je vanredna kontrola izvršenja mjera naloženih rješenjem Agencije kod društva za osiguranje „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka.

Mjere po gore navedenim vanrednim kontrolama, nisu uključene u tabelu 2.6, jer su izrečene u prvom kvartalu 2014. godine, imajući u vidu dinamiku izrade zapisnika.

Redovne i vanredne kontrole, obavljene u 2013. godini, bile su usmjerene na provjeru:

- izvršenja naloženih mjera iz prethodnih kontrola,
- ažurnosti i obuhvata računovodstvenih i drugih evidencija,
- internih procedura i internih kontrolnih postupaka,
- primjene Pravilnika o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje,
- primjene Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje,
- ulaganja sredstava za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi i minimalnog garantnog fonda,
- vođenje stroge evidencije,
- obračuna rezervacija za štete,
- ažurnosti u rješavanju i isplati odštetnih zahtjeva,
- računovodstvenog evidentiranja odštetnih zahtjeva,
- vođenja knjige štetnika (za obavezno osiguranje od autooodgovornosti),
- poštivanja tarifa i uslova osiguranja kod zaključivanja ugovora o osiguranju,
- troškova sprovođenja osiguranja,
- podataka koji su predmet upisa u registrima,
- ugovora o posredovanju,
- primjena akata poslovne politike,
- obračuna kapitala i margine solventnosti i primjena politike reosiguranja,
- usklađivanje statuta sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje i podzakonskim propisima koji su doneseni na osnovu tog zakona,
- poštovanje Zakona o posredovanju u osiguranju.

Pored navedenog, mjere prema pojedinim društvima izricane su i na osnovu analiza izvršenih u kontinuiranom nadzoru.

2.2.2.3. Mjere nadzora

U narednoj tabeli dat je sumarni prikaz mjera nadzora izrečenih u 2013. godini, a na osnovu provedenih kontrola.

Tabela 2.6. – Izrečene mjere nadzora prema vrstama u periodu od 01.01. do 31.12. 2013. godine

R. br.	Vrsta mjere	Broj mjera/naloga
1.	Nalog za otklanjanje nezakornosti/nepornilnosti	
	– donošenje plana za obezbjeđenje nedostajućih sredstava za pokriće tehničkih rezervi, sa definisanjem krajnjeg roka za ispunjavanje propisanih uslova od strane Agencije	1 društvo za osiguranje
	– nalog za obezbjeđenje nedostajućih sredstava za pokriće tehničkih rezervi i usklađivanje sredstava za pokriće tehničkih rezervi i garantnog fonda sa propisanim kvalitativnim uslovima i kvantitativnim ograničenjima – korekcija izvještaja o ulaganjima sredstava za pokriće tehničkih rezervi – prijava Agenciji namjere ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi u određenom roku prije izvršenja transakcije	3 društva za osiguranje
	– nalog za obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete u skladu sa propisanim aktuarskim metodama – dodatno periodično izvještavanje Agencije u cilju kontrole adekvatnosti obračuna rezervacija za štete	2 društva za osiguranje
	– donošenje akcionog plana, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara, u okviru kojeg treba da se utvrdi način i dinamika dovođenja troškova sprovođenja osiguranja na propisani nivo	1 društvo za osiguranje
	– ograničenje raspolaganja sredstvima društva (isplata dividende)	1 društvo za osiguranje
	– dodatno izvještavanje u vezi založene imovine i ispravke potraživanja iz specifičnih poslova	1 društvo za osiguranje
	– ograničenja raspolaganja imovinom društva (zabrana davanja garancija, odobravanje zajmova do potpunog pokrića tehničkih rezervi propisanim oblicima ulaganja)	2 društva za osiguranje
	– nalog za povećanje osnovnog kapitala i razrješenje direktora društva, ukoliko se u datom roku ne izvrše naložene mjere u vezi pokrića tehničkih rezervi propisanim oblicima ulaganja	1 društvo za osiguranje
	– zabrana sklapanja ugovora i transakcija sa povezanim licima do potpunog pokrića tehničkih rezervi	3 društva za osiguranje

R. br.	Vrsta mjere	Broj mjera/naloga
	– nalog za pokriće gubitka	2 društva za osiguranje
	– izmjene i donošenje novih akata poslovne politike	3 društva za osiguranje
	– usklađivanje statuta sa Zakonom o društvima za osiguranje	3 društva za osiguranje
	– usklađivanje registrovanih djelatnosti sa važećim propisima	2 društva za osiguranje
	– ostali nalozi za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti prema društvima za osiguranje	132 (5 društava za osiguranje i 2 filijale iz FBiH)
2.	Druge mjere	
	– upozorenje ovlaštenom aktuaru	1 aktuar
	– mjere prema licima na značajnom položaju – nalog za smjenu predsjednika UO	1 društvo za osiguranje
	– nalog za plaćanje zatezne kamate zbog neplaćanja doprinosa Zaštitnom fondu RS u propisanim rokovima	1 društvo za osiguranje
	– opomena zbog kašnjenja u plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu RS	
	– odbijen zahtjev za izbor nezavisnog revizora	1 društvo za osiguranje
	– poštovanje Međunarodnih računovodstvenih i revizorskih standarda i Zakona o računovodstvu (MRS-8, MRS-40 i dr.)	3 društva za osiguranje
	– nalog za dopunu izvještaja nezavisnom revizoru i ovlaštenom aktuaru	4 društva za osiguranje
3.	Prekršajni nalozi (prema društvu + direktoru)	
	– nepoštovanje rokova za isplatu šteta propisanih čl. 9 stav 5. do 9. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti	4 (2+2)
	– nepostupanje po nalogu za otklanjanje nepravilnosti/nezakonitosti	2 (1+1)
4.	Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	
	– nepridržavanje odredbi Zajedničkih uslova i premijskog sistema za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima čl. 10 – 12.	4 zahtjeva (3 društva za osiguranje)

R. br.	Vrsta mjere	Broj mjera/naloga
	– nepoštovanje rokova propisanih član. 9 stav 5. do 9. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti	4 zahtjeva (4 društva za osiguranje)
	– nepoštovanje tarifa društva, član 54. stav 7. Zakona o društvima za osiguranje	2 zahtjeva (1 društvo za osiguranje)

Izvor: Baza podataka Agencije

Dio kontrola navedenih u prethodnom dijelu ovog izvještaja, a posebno onih vanrednih, započet je krajem 2013. godine, pa će se preduzimanje nadzornih mjera izvršiti u 2014. godini.

Imajući u vidu ograničenja u nadležnostima i ovlašćenjima iz Zakona o društvima za osiguranje, pored mjera navedenih u prethodnoj tabeli, Agencija je preduzela i slijedeće:

1. Savezu računovođa i revizora RS - Komisiji za praćenje, primjenu i kontrolu primjene propisa iz oblasti računovodstva i revizije, dostavljeni su revizorski izvještaji dva društva za osiguranje sa zahtjevom da se izvrši kontrola kvaliteta rada ovlašćenih revizora;
2. Investiciono-razvojnoj banci RS, koja kao većinski akcionar, odnosno akcionar sa značajnim udjelom u kapitalu kod dva društava za osiguranje, ima status vlasnika kvalifikovanog udjela, dostavljena je sveobuhvatna informacija o problemima u poslovanju tih društava;
3. Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora RS dostavljena je informacija o izloženosti riziku jednog društva za osiguranje po osnovu poslovanja sa povezanim licima;
4. Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za bankarstvo RS i Agencija za bankarstvo FBiH obaviještene su o aktivnostima koje na teritoriji Republike Srpske sprovode jedna banka i jedno društvo za osiguranje sa sjedištem u FBiH, a odnosi se na poslove posredovanja u osiguranju, te su svi raspoloživi dokazi proslijeđeni na dalje nadležno postupanje ovim institucijama;
5. O uočenim nepravilnostima u poslovanju pojedinih društava za osiguranje obaviješteni su i drugi organi u skladu sa njihovim nadležnostima (Ministarstvo finansija RS, Poreska uprava RS, Inspektorat RS, odnosno Urbanističko - građevinska inspekcija i Tržišna inspekcija, Specijalno tužilaštvo, Okružno tužilaštvo, Agencija za bankarstvo RS, Komisija za hartije od vrijednosti RS).

2.3. Aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača u osiguranju

U cilju bolje zaštite potrošača usluga osiguranja Agencija je donijela novi podzakonski akt Pravilnik o zaštiti potrošača usluga osiguranja i ombudsmanu u osiguranju. Ovim propisom je regulisana organizacija i postupak zaštite potrošača usluga osiguranja, odnosno postupanje Agencije nakon prijema prigovora, pritužbi, žalbi i drugih podnesaka potrošača, imenovanje,

djelokrug rada i dr. pitanja u vezi Ombudsmana u osiguranju, kao i obaveze davalaca usluga osiguranja u odnosu na prigovore/pritužbe/žalbe u vezi sa rješavanjem zahtjeva iz ugovora o osiguranju.

2.3.1. Aktivnosti stručnih službi na zaštiti potrošača usluga u osiguranju

Stručne službe Agencije bavile su se zaštitom potrošača u osiguranju kroz učestalu pisanu i telefonsku komunikaciju sa potrošačima.

Potrošači usluga u osiguranju su se obraćali Agenciji i putem posebne e-mail adrese (azors.potrosaci@blic.net), otvorene u svrhu informisanja potrošača o svim bitnim pitanjima vezanim za oblast osiguranja.

2.3.2. Ombudsman u osiguranju

Posredovanje Ombudsmana u osiguranju obuhvata različite radnje koje se preduzimaju radi rješavanja spora između društva za osiguranje i korisnika usluga osiguranja vanskudskim putem. U tom smislu donose se preporuke pojedinačne ili opšte¹ ili organizuje sastanak – posredovanje/medijacija u slučajevima kada se ocijeni da je to najpogodniji način.

Ostvarena je saradnja sa Ministarstvom trgovine i turizma Republike Srpske u oblasti zaštite potrošača. Održana su dva sastanka na kojima je prisustvovao i Ombudsman u osiguranju.

Ombudsman u osiguranju prisustvovala je konferenciji „Unapređenje saradnje nosioca zaštite potrošača u RS“ koji je organizovalo Udruženje potrošača „Don“ iz Prijedora u saradnji sa Ministarstvom trgovine i turizma RS. Konferenciji su prisustvovali predstavnici svih nevladinih organizacija koje se bave zaštitom potrošača iz RS. Ombudsman u osiguranju je predstavila svoj rad, podijelila učesnicima Informatore, dogovorila saradnju.

Udruženje ekonomista Republike Srpske SWOT, u saradnji sa Agencijom za osiguranje RS i Agencijom za nadzor osiguranja FBiH organizovalo je konferenciju: „Aktuelne teme iz oblasti osiguranja i bankarstva“, na kojoj je Ombudsman u osiguranju predstavila svoja iskustva u dosadašnjem radu.

Ombudsman u osiguranju je učestvovala u emisiji „U fokusu“ RTRS-a, na temu: „Evropski izvještaj o nezgodi“ zajedno sa predstavnikom MUP RS i društava za osiguranje.

Ombudsman u osiguranju je bila predavač na jednodnevnom pripremno - edukacijskom programu za polaganje stručnog ispita za posrednike u osiguranju sa temom: „Zaštita potrošača korisnika usluga osiguranja“.

¹Opšte preporuke iz ranijih godina:

- „Akt o rješavanju odštetnog zahtjeva“
- „Postupanja prije zaključivanja ugovora o osiguranju – predugovorno informisanje“
- „Zloupotrebe pri korišćenju vanskudske nagodbe/ poravnjanja“
- „Komunikacija sa podnosiocima odštetnih zahtjeva“
- „Nekorektne odredbe o gubitku prava iz osiguranja“.

Izrađen je izvještaj o petogodišnjem radu Kancelarije ombudsmana za period 2008-2013 godina, koji je predstavljen Upravnom odboru Agencije.

Kancelarija Ombudsmana u osiguranju i stručne službe Agencije, u cilju bolje informisanosti građana pripremile su i objavile dva informatora. Informator „Šta treba znati o osiguranju“ ima za cilj da se građani informišu o osiguranju, zbog čega je osiguranje potrebno, koje vrste postoje, kako se zaključuje ugovor o osiguranju, koji su najčešći pojmovi iz ugovora o osiguranju i kakvo značenje imaju. Informator „Životno osiguranje“ pojašnjava osnovne pojmove ugovora o osiguranju života i značaj ove vrste osiguranja.

Sa predstavnicima društava za osiguranje, licima koja su zadužena za saradnju sa Ombudsmanom u osiguranju, održan je sastanak na kojem su prisutni upoznati sa iskustvima kroz dosadašnju praksu Ombudsmana i novom regulativom u vezi sa zaštitom potrošača usluga osiguranja.

Ombudsman u osiguranju je u decembru 2013. godine primljen u članstvo International Network of Financial Services Ombudsman Schemes (INFO Network).

2.3.2.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima i pritužbama

Prigovori

U periodu od 01.01. 2013. do 31.12.2013. godine zaprimljeno je 76 prigovora. Prigovor je akt kojim se pokreće postupak vanskudskog rješavanja spora iz osiguranja. U najvećem broju prigovori su se odnosili na osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, a podnosioci su bili treća oštećena lica.

U narednoj tabeli data je struktura prigovora po vrstama osiguranja:

Tabela br.2.6. – Struktura prigovora po vrstama osiguranja

R.br.	Vrsta osiguranja	Broj prigovora	Udio (%)	Broj prigovora	Udio (%)
		2012.god.		2013.god.	
1.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	35	68,63	54	71,05
2.	Osiguranje vozila-kasko	7	13,73	5	6,57
3.	Osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode	4	7,84	15	19,74
4.	Osiguranje od šteta na imovini	3	5,88		
5.	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	1	1,96		
6.	Osiguranje od požara i dr. prirodnih sila			2	2,64
7.	Zdravstveno osiguranje	1	1,96		
Ukupno:		51	100	76	100

Izvor: Baza podataka

Najveći broj zaprimljenih prigovora, ukupno 41, riješen je u prvoj, ranoj fazi postupka. Doneseno je 9 preporuka sa prijedlozima kako vansudski riješiti spor. Održano je 8 posredovanja/medijacija, a 3 predmeta su proslijeđena Agenciji radi provođenja nadzora.

U 15 predmeta utvrđeno je da nije bilo kršenja Kodeksa poslovne etike društava za osiguranje i da Ombudsman nije nadležan da riješi spor na način da donese meritornu odluku o pravnoj osnovanosti ili visini štete/odštete, jer je to u isključivoj nadležnosti sudova.

Pritužbe

U istom periodu zaprimljeno je i 10 pismenih i 98 usmenih pritužbi. Pritužba je svaki akt, pismeni ili usmeni, po kojem se postupa, a koji je dat u vidu pritužbe, molbe, traženja savjeta, pojašnjenja, objašnjenja i drugo. U najvećem broju i pritužbe su se odnosile na osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, a podnosioci su bili treća oštećena lica ali i osiguranici kod nekih vrste osiguranja - nezgode i životnog osiguranja.

3. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

3.1. Unapređenje supervizorskih praksi

Unapređenje i standardizacija supervizorskih praksi predstavlja kontinuiranu aktivnost, čiji je fokus, u ovom izvještajnom periodu, bio na standardizaciji procesa kontrole rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva, te kontinuiranog praćenja efekata sprovođenja politike prenosa rizika u reosiguranje i izloženosti reosiguranju. U tu svrhu je:

- usvojena Metodologija za kontrolu postupka rješavanja odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatama osiguranih suma i
- razvijen model kontinuiranog praćenja efekata sprovođenja politike prenosa rizika u reosiguranje i izloženosti reosiguranju.

U cilju povećanja efikasnosti i ažurnosti u obavljanju supervizorskih aktivnosti, Agencija je standardizovala postupke licenciranja učesnika na tržištu osiguranja i postupke provođenja pojedinih nadzornih mjera, te su u tu svrhu usvojena interna uputstva/procedure:

- za ocjenu ispunjenosti uslova i izdavanje rješenja za obavljanje poslova i djelatnosti posredovanja u osiguranju,
- za ocjenu ispunjenosti uslova i izdavanje rješenja licima na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- o obaveznim pravilima postupanja kod pokretanja i vođenja prekršajnog postupka,
- o vođenju registara nadzora i
- o arhiviranju dokumentacije iz nadzora.

Dodatno, u izvještajnom periodu značajan dio aktivnosti bio je usmjeren na standardizaciju postupaka razmjene dokumenata između Agencije i Agencije za nadzor osiguranje FBiH u postupku nadzora filijala u međuentitetskom poslovanju, te postupanju po zahtjevima/molbama za dostavu ličnih podataka lica koja su upisana u registre koje vodi Agencija. U tu svrhu pripremljeni su i prvi radni materijali internih uputstava.

Unapređenja supervizorskih praksi koje provodi Agencija, vrši se i kroz saradnju sa drugim nadzornim organima finansijskog sistema u Republici Srpskoj, a posebno sa aspekta razmjene podataka potrebnih za provođenje konkretnih nadzornih i regulatornih aktivnosti. Saradnja i koordinacija rada nadzornih organa finansijskog sektora Republike Srpske značajna je radi očuvanja ukupne efikasnosti i stabilnosti sektora, kao i obezbjeđenja adekvatne zaštite prava korisnika finansijskih usluga. Postoji i potreba uspostavljanja koordinirane operativne saradnje sa drugim institucijama u Republici Srpskoj, kao što su Republički inspektorat, Poreska uprava RS i MUP RS, kako bi se efikasnije uredilo tržište obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Postepeno uvođenje nadzora zasnovanog na procjeni rizika društava za osiguranje i ispunjavanje ostalih zahtjeva koje koncept Solventnost II stavlja pred supervizore i predstavlja kontinuiranu aktivnost i najveći izazov u razvoju supervizorskih praksi Agencije. Ovakav koncept nadzora stvara osnovu za preventivno djelovanje, umjesto da se naknadno uočavaju

negativni efekti i izriču sankcije, a što bi trebalo da doprinese dugoročnom održavanju stabilnosti sektora osiguranja Republike Srpske.

3.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti

Aktivnosti sistemskog unapređenja tržišta obaveznog osiguranja, započete u prethodnom izvještajnom periodu, nastavljene su u 2013. godini, a odvijale su se kroz procese:

- izrade Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju i
- pripreme za liberalizaciju cijena u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti kroz učešće u realizaciji Projekta: “BiH10295: Liberalizacija tržišta osiguranja od autoodgovornosti” (u daljem tekstu: projekat FIRST) .

U skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske i smjernicama iz Ekonomske politike za 2013. godinu, započete su aktivnosti pripreme novog zakonskog okvira za obavezna osiguranja u saobraćaju, u kojima je aktivno učešće uzela i Agencija.

Svrha donošenja ovog Zakona je:

- usklađivanje pravnog poretka Republike Srpske sa Direktivom 2009/103 EC o osiguranju od odgovornosti iz upotrebe motornih vozila i na izvršavanje obaveza osiguranja takve odgovornosti –kodifikovana verzija i
- stvaranje regulatornih pretpostavki za početak procesa liberalizacije i deregulacije tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, u skladu sa zahtjevom treće direktive neživotnog osiguranja 92/49/EC, prema kojem zemlje članice EU ne mogu donositi propise kojima se društva za osiguranje obavezuju na dobijanje prethodne saglasnosti na uslove i tarife od strane eksternog nadzornog organa. Na ovaj način će se stvoriti pretpostavke da se na tržištu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u Republici Srpskoj omogući kreiranje proizvoda u osiguranju usklađenih sa potrebama tržišta i sa premijom koja odražava stvarne rizike.

Text prednacrta ovog zakona bio je dostupan stručnoj i široj javnosti putem internet stranice Ministarstva finansija RS. U cilju minimiziranja negativnih rizika koje proces liberalizacije i deregulacije nosi, ovim nacrtom je predviđena postepena liberalizacija u utvrđivanju tarifa u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti.

Paralelno sa aktivnostima učešća u izradi Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, Agencija učestvuje i u realizaciji projekta FIRST. Ovaj projekat je, na osnovu podnesenog zahtjeva Agencije, odobren početkom 2013. godine u obliku donatorsko-tehničke pomoći Svjetske banke, a u okviru FIRST initiative².

Osnovni ciljevi projekta FIRST su:

² „FIRST initiative“ je partnerska organizacija u kojoj učestvuje Svjetska Banka, putem IBRD i IDA, zajedno sa Međunarodnim monetarnim fondom i drugim donatorima, a osnovana je u cilju pružanja tehničke pomoći finansijskom sektoru nerazvijenih i srednje razvijenih zemalja.

1. pružanje tehničke pomoći pri izradi modela liberalizacije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti,
2. razvijanje aktuarskih alata potrebnih za određivanje premijskih stopa i tehničkih rezervi obaveznog osiguranja od autoodgovornosti,
3. predlaganje regulatornog okvira obaveznog osiguranja od autoodgovornosti zasnovanog na odnosnim EU direktivama i obavezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU, kao i na dobroj međunarodnoj praksi liberalizacije tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti i
4. podizanje nivoa zaštite interesa trećih oštećenih lica kada su u pitanju odštetni zahtjevi iz obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Učešće Agencije u realizaciji projekta FIRST zasniva se prvenstveno na koordinaciji učešća društava za osiguranje u ovom projektu i sistematizaciji potrebnih podataka za izradu modela prelaska sa regulisanog na liberalno određivanje premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Preliminarne analize projekta FIRST, ukazuju da je bruto premija za obavezno osiguranje od autoodgovornosti u Republici Srpskoj, u prethodnom periodu, bila dostatna sa stanovišta ispunjavanja obaveze iz ugovora o osiguranju, ali i da je potrebno razviti aktuarske alate utvrđivanja premija koje održavaju stvarnu izloženost osiguranika riziku.

Agencija je zajedno sa predstavnicima Ministarstva finansija RS i konsultantima angažovanim na projektu FIRST, upoznala društva za osiguranje sa projektnim ciljevima i planiranim rokovima realizacije. Za ovaj projekat u 2013. godini izvršeno je prikupljanje potrebnih statističkih podataka.

3.3. Informacioni sistem Agencije

Informacioni sistem Agencije obuhvata: Informativni centar, kancelarijsko poslovanje, vođenje registara, evidenciju nadzora, e-forme (izvještavanje subjekata na tržištu osiguranja), statistiku i informisanje javnosti.

Agencija je najveći dio svojih administrativnih, opštih i kadrovskih evidencija organizovala u elektronskom obliku.

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje i Zakona o posredovanju u osiguranju, Agencija vodi odgovarajuće registre u skladu sa podzakonskim aktima.

Registri su javni, vode se u elektronskom obliku, a dio podataka je neposredno dostupan javnosti preko internet stranice Agencije. Usklađivanje ovih registara sa promjenama zakona i podzakonskih akata, kao i njihovo funkcionalno unapređenje, vrši se kontinuirano. Različiti poslovni procesi su podržani odgovarajućim aplikacijama.

3.4. Saradnja sa drugim institucijama

Agencija je u izvještajnom periodu ostvarivala saradnju sa drugim regulatorima finansijskog sektora Republike Srpske posredstvom Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora RS, kao i drugim institucijama iz Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Istovremeno, unaprijeđena je saradnja sa inostranim institucijama i organizacijama.

3.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama

Nastavljena je saradnja, uspostavljena u prethodnim izvještajnim periodima, sa ministarstvima u Vladi RS, a posebno sa: Ministarstvom finansija i Ministarstvom unutrašnjih poslova. Aktivnosti na unapređenju regulatornog okvira u oblasti obaveznih osiguranja u saobraćaju i izrada izvještaja o napretku u procesu EU integracija predstavljale su okosnicu zajedničkog rada Agencije i Ministarstva finansija. Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova zasnivala se na razmjeni podataka potrebnih za uspješno provođenje nadzora i za Informativni centar autoosiguranja.

Polazeći od ciljeva i obaveza definisanih Zakonom o Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora RS, Agencija je provodila zajedničke aktivnosti sa Agencijom za bankarstvo RS i Komisijom za hartije od vrijednosti RS i to kroz:

- razmjenu podataka neophodnih za provođenje nadzora i praćenja izvršavanja izrečenih nadzornih mjera prema učesnicima na finansijskom tržištu,
- unapređenje regulatornog okvira u finansijskom sektoru Republike Srpske,
- učešće u aktivnostima finansijske edukacije studenata/mladih.

Saradnja sa Agencijom za bezbjednost saobraćaja RS, uspostavljena u 2012. godini, nastavljena je i u ovom izvještajnom periodu. Predstavnik Agencije je učestvovao u radu Radne grupe za izradu Strategije za bezbjednost saobraćaja na putevima Republike Srpske u periodu od 2013. do 2022. godine.

Pored zakonom uspostavljene obaveze razmjene informacija iz nadzora filijala u međuentiteskom poslovanju, saradnja sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH, u ovom izvještajnom periodu, zasnivala se i na međusobnoj razmjeni opštih regulatornih i nadzornih iskustava. U tom smislu identifikovana je potreba za ujednačen pristup u regulaciji poslovanja Zaštitnog fonda RS i Zaštitnog fonda FBiH, a posebno u segmentu isplate odštetnih zahtjeva i naknada iz osiguranja u slučaju stečaja i likvidacije društva za osiguranje. Takođe, pripremljen je i nacrt Odluke o sadržaju potvrde solventnosti, koja se izdaje u postupku osnivanja filijala u međuentiteskom poslovanju, te je započeto međusobno usaglašavanje sadržaja potvrda o osnovnim pokazateljima poslovanja društva za osiguranje koje se izdaju za učešće na tenderima u postupcima javnih nabavki

Agencija je dostavljala statističke podatke Agenciji za osiguranje u BiH, potrebne za izradu biltena „Statistika tržišta osiguranja BiH“.

Kako se Projekat FIRST realizuje i za tržište osiguranja u FBiH, saradnja sa Agencijom za nadzor osiguranja u FBiH i Agencijom za osiguranje u BiH ostvarena je i kroz ovaj projekat.

Agencija je sarađivala sa Udruženjem aktuara RS, u okviru pripreme nacrtu podzakonskih akata o sticanju i prestanku zvanja ovlašćenog aktuara, o uslovima za lice koje obavlja poslove internog aktuara u društvu za osiguranje, te o registru ovlašćenih aktuara. Dodatno, Agencija je podržala Udruženje aktuara RS u procesu prijave za pristupanje Međunarodnoj Asocijaciji aktuara (IAA).

Već nekoliko godina Agencija sa Udruženjem društava za osiguranje RS, Centrom za unapređenje tržišta osiguranja i finansijskih usluga (COFUS) i Udruženjem ekonomista SWOT organizuje zajedničke okrugle stolove i konferencije sa ciljem daljeg razvoja tržišta osiguranja.

3.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama

Imajući u vidu stalnu potrebu očuvanja stabilnosti i unapređenja tržišta osiguranja, a u skladu sa najboljim međunarodnim standardima, Agencija je ostvarila saradnju sa:

- Svjetskom bankom u okviru projekta FIRST³,
- USAID PARE projektom kroz učešće na tehničkim sastancima na teme- Solventnost II i ICP⁴, koji se odnose na povjerljivost kod supervizije grupa, tehničke rezerve (prikupljanje podataka i analiza),
- predstavnicima Particip GmbH, u okviru misije monitoringa Twinning projekta BA 07 IB FI 01 radi ocjene postignutih rezultata, uticaja i održivosti ovog projekta,
- predstavnicima EUCOMP (projekta pomoći Konkurencijskom savjetu BiH) u smislu identifikovanja svih oblika ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na finansijskom tržištu u RS i BiH.

Agencija redovno učestvuje u radu Koledža supervizora Triglav grupe. Ovaj Koledž supervizora koordinira Agencija za nadzor osiguranja Slovenije i EIOPA, a učestvuju supervizori država u kojima posluju društva za osiguranje iz Triglav grupe. Agencija još nije dobila poziv od austrijskog supervizora za saradnju u okviru koledža za društva koja posluju u okviru grupacija osiguravača sa sjedištem u Republici Austriji.

Pored navedenog, Agencija je sarađivala sa supervizorima osiguranja iz okruženja, kroz učešće na:

- sastancima CESEE (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) na kojima su razmatrani aktuelni problemi i izazovi u nadzoru: reosiguranje, odvojeno administriranje životnog od neživotnog osiguranja kod

³ Detaljnije o ovom projektu možete vidjeti u okviru poglavlja 3.2 ovog izvještaja (Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti)

⁴ ICP (Insurance Core Principle) – osnovni principi osiguranja utvrđeni od strane Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS)

kompozitnih društava za osiguranje, uloga i uređenje posredovanja u osiguranju, te interna revizija;

- finalnoj prezentaciji rezultata i analiza dobijenih u okviru Projekta: „Liberalizacije tržišta osiguranja od autoodgovornosti u Makedoniji“;
- regionalnoj konferenciji supervizora u osiguranju na temu: „Iskustva u liberalizaciji tržišta osiguranja od autoodgovornosti“, organizovanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Slovenije.

Saradnja sa inostranim institucijama ostvarivana je i putem učešća predstavnika Agencije na:

- XI međunarodnom simpozijumu u organizaciji Ekonomskog fakulteta Beograd i Udruženja aktuara Srbije: Tržište osiguranja i reosiguranja 2013, gdje je izvršena prezentacija stanja na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj,
- Međunarodnoj konferenciji ICTI 2013, u organizaciji Tectus d.o.o i Instituta za osiguranje Zagreb: Informacijska i komunikacijska tehnologija i osiguranje, gdje je na okruglom stolu izvršena razmjena iskustava regulatora iz regiona u oblasti IT revizije u društvima za osiguranje,
- XVI međunarodnom savjetovanju u organizaciji Udruženja za pravo Srbije: Pravo osiguranja Srbije u tranziciji ka EU pravu osiguranja,
- International Risk Management Conference 2013, u organizaciji The Risk, Banking and Finance Society i IFC: Enduring Financial Stability – Contemporary Challenges in Risk Management and Governance,
- regionalnom savjetovanju o otkrivanju i prevenciji prevara u osiguranju, u organizaciji Center of Excellence in Finance (CEF) i Agencije za nadzor osiguranja Slovenije i
- radionici o uvođenju supervizije zasnovane na rizicima u osiguranju od rizika katastrofe u organizaciji EUROPA RE.

Agencija ima uspješnu saradnju sa strukovnim udruženjima iz regiona i to sa: Udruženjem aktuara Srbije, Udruženjem za pravo osiguranja Srbije i Hrvatskim uredom za osiguranje.

Takođe, na međunarodnom portalu o osiguranju www.xprimm.com od 2011. godine kontinuirano se predstavlja tržište osiguranja Republike Srpske.

3.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja

U izvještajnom periodu organizovana je edukacija i održan je ispitni rok za polaganje stručnog ispita potrebnog za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju. Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima. Kao predavači, pored zaposlenih u Agenciji, bili su angažovani priznati stručnjaci iz oblasti osiguranja sa visokoškolskih ustanova u Banjoj Luci i Beogradu, kao i predstavnik Udruženja posrednika u osiguranju Republike Srpske. Stručni ispit je položilo 20 kandidata.

Edukacija i polaganje stručnih ispita za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, značajna je, ne samo sa stanovišta podizanja nivoa znanja učesnika na tržištu osiguranja, već i sa stanovišta edukacije potrošača na tržištu osiguranja. U prilog ovoj tvrdnji ide i činjenica da je, od osnivanja Agencije, edukacijama za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju prisustvovalo 863 lica. Efekti su sigurno značajniji, ako se uzme u obzir da ova lica, radeći kao posrednici, imaju direktan kontakt sa potrošačima na tržištu osiguranja.

Za potrebe edukacije učesnika na tržištu osiguranja, Agencija je u saradnji sa:

- konsultantima Svjetske banke angažovanim na projektu FIRST, društvima za osiguranje predstavila koncept i plan aktivnosti ovog projekta,
- Centrom za unapređenje tržišta osiguranja i finansijskih usluga (COFUS) i ADVANTIS BROKER a.d. (Advantis konsalting d.o.o.) organizovala seminar-radionicu pod nazivom „Optimalno upravljanje sredstvima za pokriće tehničkih rezervi i garantnog fonda uz adekvatno računovodstveno praćenje“,
- Agencijom za nadzor osiguranja FBiH i Udruženjem ekonomista RS SWOT organizovala konferenciju: „Aktuelne teme iz oblasti osiguranja i bankarstva“, na kojoj su prezentovane teme iz oblasti posredovanja u osiguranju i zaštite potrošača finansijskih proizvoda,
- Agencijom za osiguranje u BiH i Centrom za unapređenje tržišta osiguranja i finansijskih usluga organizovala okrugli sto na temu: „Dobrovoljno zdravstveno osiguranje i životno osiguranje u funkciji podrške javnim fondovima uz povećanje investicijskog potencijala osiguravajućih kuća“.

Agencija je potpisala sporazum o zajedničkoj saradnji sa drugim članovima Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora i ostalim institucijama finansijskog sektora RS (Banjalučkom berzom a.d. Banja Luka i Centralnim registrom hartija od vrijednosti RS), a s ciljem dodatne finansijske edukacije studenta/mladih. Prema ovom sporazumu, saradnja sa visokoškolskim ustanovama obavljaće se kroz realizaciju aktivnosti:

- održavanja predavanja, odnosno prezentacije iz oblasti finansija i nadzora u finansijskom sektoru studentima,
- organizovanja zajedničkog konkursa i izbor najboljih diplomskih ili stručnih radova iz oblasti finansija,
- organizovanja tzv. „dana otvorenih vrata“ za posjetu studenata nadzornim organima i drugim institucijama finansijskog sektora i
- drugih aktivnosti usmjerenih na podizanje nivoa finansijske pismenosti studenata/mladih.

U izvještajnom periodu raspisan je Konkurs za izbor najboljih radova u oblasti finansija (bankarstva, osiguranja i tržišta hartija od vrijednosti) za 2013. godinu.

Agencija je, na osnovu poziva sa Univerziteta u Banjoj Luci, organizovala jednomjesečnu studentsku praksu za studenta IV godine Ekonomskog fakulteta Univerziteta Kosovska Mitrovica.

U cilju informisanja šire javnosti o značaju osiguranja, vrstama osiguranja, te o načinu zaključivanja i ostvarivanja prava iz osiguranja u 2013. godini Agencija je izdala dva nova informatora i to:

- Informator broj 2- Šta trebate znati o osiguranju i
- Informator broj 3- Životno osiguranje.

Informatori su objavljeni na službenoj internet stranici Agencije i distribuisani građanima putem dnevnog lista „Glas Srpske“.

Informisanje i edukacija učesnika na tržištu osiguranja i javnosti vršena je i putem internet stranice Agencije i to kroz redovno objavljivanje:

- statističkih podataka o tržištu osiguranja,
- izvještaja o stanju u sektoru osiguranja i izvještaja o radu Agencije,
- usvojenih podzakonskih akata i podzakonskih akata u pripremi i
- informacija o aktuelnim razvojnim projektima.

Agencija je i putem medija informisala širu javnost o svojim aktivnostima, što je takođe u funkciji edukacije potrošača i unapređenja kulture osiguranja.

U skladu sa potrebama, Agencija je sarađivala i sa drugim institucijama, a u cilju razvoja i unapređenja tržišta osiguranja i edukacije zaposlenih.